Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-II

DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

MAR - 16223

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use only Blue/Black Ball point pen.
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 100 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
   (*ii*) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Defence and Strategic Studies
Paper II
रक्षा एवं सामरिक अध्ययन
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **शंभर (100)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Which one of the following books is written by Morgenthau ?
   (A) Nuclear Weapons and Foreign Policy
   (B) On China
   (C) The White House Years
   (D) Politics among Nations

2. What is meant by "Détente" in the context of Cold War ?
   (A) Relaxation of tension between North and South
   (B) Intensification of tension between East and West
   (C) Relaxation of tension between East and West
   (D) None of the above

1. खालीलपैकी कोणत्या पुस्तकाचे लेखक हॅन्स मॉरगॅन्थू आहेत ?
   (A) न्युक्लिअर वेपन्स अॅन्ड फॉरिन पॉलिसी
   (B) ऑन चायना
   (C) दि व्हाईट हाऊस इअर्स
   (D) पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स

2. शीतयुद्धाच्या संदर्भात तणावशैथिल्याचा अर्थ पुढीलपैकी कोणता ?
   (A) उत्तर आणि दक्षिणेमधील तणाव निवारण
   (B) पूर्व आणि पश्चिमेतील वाढलेळा तणाव
   (C) पूर्व आणि पश्चिमेतील तणाव निवारण
   (D) वरीलपैकी कोणतेच नाही

3. Who said Neutrality is one of strongest bulwarks of democracy ?
(A) Ajay Baseli
(B) O.P. Dwivedi
(C) F.M. Marx
(D) Peter Self

3. तटस्थता हा लोकशाहीच्या सर्वात मजबूत आधारपैकी एक आहे असे कोणी म्हटले ?
(A) अजय बासेली
(B) ओ.पी. द्विवेदी
(C) एफ.एम. मार्क्स
(D) पीटर सेल्फ

4. Universal Declaration of Human Rights was adopted on ....
(A) 24 October 1945
(B) 10 December 1948
(C) 25 June 1975
(D) 20 October 1962

4. मानवी हक्काचा वैश्विक जाहिरनामा .... यादिवशी स्वीकारण्यात आला.
(A) 24 अक्टोबर 1945
(B) 10 डिसेंबर 1948
(C) 25 जून 1975
(D) 20 अक्टोबर 1962

5. The US approach in the Cold war was orginally set out in :
(A) The Marshall Plan
(B) The Monroe Doctrine
(C) The Trueman Doctrine
(D) Both (A) and (C)

5. अमेरिकेचा शीतयुद्धाबाबतचा दृष्टिकोन हा :
(A) मार्शल योजना
(B) मोनरे सिद्धांत
(C) ट्रुमन सिद्धांत
(D) (A) व (C) दोन्ही

6. Whose statement is this ?
.... believed that the war was the result of political self-interest in the leaders of the country.
(A) Laxman K. Pandit
(B) Ricardo
(C) Dennis Kux
(D) Gordon David

6. पुढील विधान कोणी केला आहे ?
युद्ध म्हणजे देशातील राजकीय नेत्याच्या राजकीय हिताचा परिणाम होय :
(A) लक्ष्मण के. पंडित
(B) रिकॉर्डो
(C) डेनिस कुक्स
(D) ग्रॉडॉन डेव्हीड

7. At present, India has .... ordnance factories.
   (A) 39
   (B) 40
   (C) 41
   (D) 38

8. ...., the father of modern economics, justified the expense of defence as a first-duty of government.
   (A) Galbraith J.K.
   (B) Adam Smith
   (C) K. Subrahmanyam
   (D) Kannedy Govin

9. India's defence budget for the year 2017-18 was :
   (A) 3,59,854 crore
   (B) 3,69,854 crore
   (C) 3,79,854 crore
   (D) 3,89,854 crore

10. Which of the following determines defence security expenditure ?
   (A) Territory
   (B) Threat perception
   (C) People
   (D) None of the above

7. भारतात आज ऑर्डनन्स् फॅक्टरीजची संख्या पुढीलप्रमाणे आहे :
   (A) 39
   (B) 40
   (C) 41
   (D) 38

8. ''संरक्षणावरील खर्च करणे हे सरकारचे प्रथम कर्तव्य आहे'' या गोष्टीचे समर्थन पुढीलपैकी कोणत्या आधुनिक अर्थशास्त्राच्या जनकाने केले आहे ?
   (A) गलब्रेथ जे. के.
   (B) ॲडम स्मिथ
   (C) के. सुब्रम्हन्यम
   (D) केनडी गोविन

9. आर्थिक वर्ष 2017-18 मध्ये भारताच्या संरक्षणावरील खर्च पुढीलप्रमाणे आहे :
   (A) 3,59,854 करोड
   (B) 3,69,854 करोड
   (C) 3,79,854 करोड
   (D) 3,89,854 करोड

10. खालीलपैकी कोणता घटक हा संरक्षण खर्चाशी निगडित आहे ?
   (A) भूप्रदेश
   (B) संभाव्य धोक्याची संकल्पना
   (C) लोकसंख्या
   (D) वरीलपैकी कोणतेच नाही

11. Which one of the following is *not* element of war finance ?

(A) Establishment of financial institutions

(B) Taxation

(C) Debt

(D) Voluntary countribution

11. पुढीलपैकी कोणता घटक हा युद्धनिर्धारणाशी संबंधित **नाही** ?

(A) आर्थिक संघटना/संस्था

(B) कर आकारणी

(C) कपात

(D) ऐच्छिक योगदान

12. Who among the following is known to have laid the economic foundation of military power ?

(A) Adam Smith

(B) Abraham Lincoln

(C) Richard K. Ashkey

(D) Amartaya Sen

12. लष्करी सत्तेचा आर्थिक पाया खालीलपैकी कोणी स्थापित केला ?

(A) ॲडम स्मिथ

(B) अब्राहम लिंकन

(C) रिचर्ड के. अशके

(D) अमर्त्य सेन

13. Who is the author of the book "Defence Production in India" ?

(A) K. Subramanyam

(B) Jasjit Singh

(C) Ron Mathews

(D) V. Raman

13. ''भारतातील संरक्षण उत्पादन'' ह्या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

(A) के. सुब्रम्हन्यम

(B) जसजीत सिंग

(C) रॉन मेथ्यूज

(D) व्ही. रमण

14. The following countries are the observer members of SAARC :
    (A) Nepal and Bhutan
    (B) Sri Lanka and Maldives
    (C) Pakistan and China
    (D) Afghanistan and China

15. Fiscal mobilisation refers to :
    (A) Mobilisation of human resources for war
    (B) Increase of working hours
    (C) Mobilisation of financial resources for war
    (D) Mobilization of economic resources

16. Who argued in a report to the Security Council "Peace should be pursued only through non-military methods" ?
    (A) Boutros Boutros Ghali
    (B) Kofi Annan
    (C) Ban Ki Moon
    (D) None of the above

14. खालील राष्ट्र सार्कचे निरीक्षक सदस्य आहे :
    (A) नेपाळ आणि भूतान
    (B) श्रीलंका आणि मालदीवस्
    (C) पाकिस्तान आणि चीन
    (D) अफगानिस्तान आणि चीन

15. फिसकल गतिमानतेचा संबंध पुढीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?
    (A) युद्धासाठी मानवी संसाधनांची गतिमानता
    (B) कामांचे तास वाढविणे
    (C) युद्धासाठी आर्थिक साधनसंपत्तीची गतिमानता
    (D) आर्थिक साधनांची गतिमानता

16. ''असैनिकी मार्गानेच शांतता प्रस्थापित केली पाहिजे'' सुरक्षा समितीमध्ये असे ठामपणे आपले मत कोणी मांडले ?
    (A) बुटरस बुटरस घाली
    (B) कोफी अन्नान
    (C) बान कि मुन
    (D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

17. Carl Von Clausewitz is associated with which of the following statements ?
    (A) War stems from economic necessity
    (B) War should steer politics
    (C) War is the constitution of politics by other means
    (D) War is periodically desirable

18. Machiavelli was appointed as secretary and second Chancellor of ....
    (A) Republic of Siena
    (B) Republic of Florentine
    (C) Republic of Geneva
    (D) Republic of Venice

19. Which of the following thinkers rejected the old condottieri system and favoured the idea of national troops ?
    (A) Giulio Douhet
    (B) Niccolo Machiavelli
    (C) Liddle Hart
    (D) Karl Von Clausewitz

17. कार्ल वॉन क्लॉजविट्झ खालीलपैकी कोणत्या विधानाशी संबंधित आहे ?
    (A) युद्ध हे आर्थिक गरजांमधून जन्म घेते
    (B) युद्धामुळे राजकारण चालते
    (C) युद्ध म्हणजे इतर मार्गांनी सुरू असलेले राजकारण
    (D) ठराविक काळाने युद्ध होणे इष्ट असते

18. .... चा सचिव आणि दुसरा चॅन्सलर म्हणून मॅकिव्हेलीची नियुक्ती करण्यात आली.
    (A) सीयानाचा प्रजासत्ताक
    (B) फ्लोरेनताइनचा प्रजासत्ताक
    (C) जेनेवाचा प्रजासत्ताक
    (D) व्हेनिसचा प्रजासत्ताक

19. खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने जुनी कॉन्डोटटेरी व्यवस्था नाकारली आणि राष्ट्रीय सैन्य या संकल्पनेला पसंती दिली ?
    (A) ज्युलियो डुहेत
    (B) निकोलो मॅकिव्हेली
    (C) लिडल हार्ट
    (D) कार्ल वॉन क्लॉजविट्झ

20. "Whoever controls the Indian Ocean will dominate Asia". These words were said by which person ?
(A) Admiral Mahan
(B) Jawaharlal Nehru
(C) Admiral Nelson
(D) General Douglas MacArthur

20. 'जो कोणी हिंद महासागरावर नियंत्रण करेल त्याचे आशियावर वर्चस्व असेल' हे शब्द कोणत्या व्यक्तीचे आहेत ?
(A) ॲडमिराल महान
(B) जवाहरलाल नेहरू
(C) ॲडमिरल नेल्सन
(D) जनरल डग्लस मॅकआर्थर

21. Who among the following compared guerrillas to fish and support from people to water ?
(A) Che Guevera
(B) Mao Tse Tung
(C) Liddle Hart
(D) David Rappaport

21. खालीलपैकी कोणी बंडखोराची तुलना माश्याशी आणि जन आधाराची तुलना पाण्याशी केली आहे ?
(A) चे गेवेरा
(B) माओ त्से तुंग
(C) लिडल हार्ट
(D) डेव्हिड रापापोर्ट

22. Which one of the following is related with the concept equal security ?
(A) The UN high Commission for Refugees
(B) The Universal Declaration of Human Rights
(C) League of Nations
(D) Security Council

22. खालीलपैकी कोणती संघटना 'समान सुरक्षितता' या संज्ञेशी निगडित आहे ?
(A) निर्वासितांसाठी संयुक्त राष्ट्रसंघाचा आयोग
(B) मानवी अधिकाराचा जागतिक जाहिरनामा
(C) लीग ऑफ नेशन्स
(D) सुरक्षा परिषद

23. The 'Nationalism' in precolonial India meant :
(A) Patriotism
(B) Linguistic affinity
(C) Cultural Construction of Homeland
(D) Social activism

24. Who among the following thinkers said that 'Security can be approached both objectively (real threat) and subjectively (perceived threat).
(A) K. Booth
(B) Arnold Wolfers
(C) John Mroz
(D) Raymond Aron

25. Who among the following strategists propounded the concept of "Sub-limited Nuclear War ?
(A) Andre Beaufre
(B) Henry Kissinger
(C) Clausewitz
(D) S. Mc Namara

23. वसाहतपूर्व भारतामध्ये राष्ट्रवाद म्हणजे :
(A) देशभक्ती
(B) भाषिक जिव्हाळा
(C) जन्मभूमीची सांस्कृतिक रचना
(D) सामाजिक कृतिशीलता

24. ''सुरक्षितता ही वस्तुनिष्ठता (वास्तव आव्हान) आणि कल्पकता (संभाव्य आव्हान) या दृष्टिकोनातून पाहिली पाहिजे'' असे खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने म्हटले आहे ?
(A) के. बूथ
(B) ॲर्नोल्ड वोल्फर्स
(C) जॉन म्रॉझ
(D) रेमंड ॲरॉन

25. खालीलपैकी कोणत्या सामरिकतज्ञाने 'सब-लिमिटेड न्युक्लिअर वॉर' ही संकल्पना उद्धृत केली ?
(A) ऑँद्रे ब्यूफ्रे
(B) हेन्री किसिंगर
(C) क्लॉजविट्झ
(D) एस. मॅक नमारा

26. Which one of the following philosphers made the statement that "Education is the best defense of citizenship" ?
    (A) Laski
    (B) Woodrow Wilson
    (C) Lord Bryce
    (D) Edmund Burke

27. The concept of MAS refers to :
    (A) Mutually Assured Survival
    (B) Mutually Assured Security
    (C) Mutually Assured Strategy
    (D) Mutually Assured Sacrifice

28. Who is the author of the book, 'Prepare or Perish' ?
    (A) Gen. Shankar Roy Chowdhury
    (B) Gen. V. P. Malik
    (C) Gen. K. V. Krishna Rao
    (D) AirCmdre Jasjit Singh

29. Who is the author of "Peoples, States and Fear" ?
    (A) Arnold Wolfem
    (B) Hans J. Morgenthau
    (C) Barry Buzan
    (D) Raymond Aron

26. ''शिक्षण हे नागरिकत्वाचे सर्वांत चांगले संरक्षण आहे'' असे कोणत्या तत्त्वेत्याने म्हटले आहे ?
    (A) लास्की
    (B) वुड्रो विल्सन
    (C) लॉर्ड ब्राईस
    (D) एडमंड बर्क

27. एमएएस ही संकल्पना खालीलपैकी कशासी निगडित आहे ?
    (A) म्युच्युली ॲश्युर्ड सरव्हायवल
    (B) म्युच्युली अश्युर्ड सिक्युरिटी
    (C) म्युच्युली ॲश्युर्ड स्ट्रॅटीजी
    (D) म्युच्युली ॲश्युर्ड सॅक्रिफाइस

28. 'Prepare or Perish' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?
    (A) जन. शंकर रॉय चौधरी
    (B) जन. व्ही.पी. मलिक
    (C) जन. के. व्ही. कृष्ण राव
    (D) ऐअर कमोडोर जसजीत सिंह

29. "Peoples, States and Fear" या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?
    (A) अरनॉल्ड वुलफेम
    (B) हंस जे. मॉर्गेन्था
    (C) बॅरी बुजन
    (D) रेमन्ड ॲरन

30. Who among the following stated that 'Security can be approached both objectively (there is a real threat) and subjectively (there is a perceived threat) ?

(A) Raymond Aron

(B) K. Booth

(C) John Mroz

(D) Arnold Wolfers

31. For whom, the term 'One man boundary force' has been used ?

(A) Nelson Mandela

(B) Mahatma Gandhi

(C) Gen. K. Sunderni

(D) Gen. Evrin Rommel

32. Who propounded the 'Mandala Theory' of Interstate relations ?

(A) Valmiki

(B) Kautilya

(C) Manu

(D) Shukra

30. खालीलपैकी सुरक्षेसंदर्भात कोणी 'सुरक्षा ही वस्तुनिष्ठ (सुरक्षेला धोके) आणि पुरेसे धोका असे म्हटले आहे ?

(A) रेमन्ड ॲरन

(B) के. बुथ

(C) जॉन म्रॉज

(D) अरनॉल्ड वुल्फर

31. 'एक व्यक्ती सीमा दल' असे कोणाला संबोधतात ?

(A) नेल्सन मंडेला

(B) महात्मा गांधी

(C) जन. के. सुंदरनी

(D) जन. एवरीन रॉमेल

32. आंतर-राज्य संबंधाबाबत 'मंडळ सिद्धान्त' हे कोणी मांडला आहे ?

(A) वाल्मिकी

(B) कौटिल्य

(C) मनु

(D) शुक्र

33. In which of the following places Indian Naval Academy is situated ?
    (A) Kolkata
    (B) Vishakhapatnam
    (C) Mumbai
    (D) Cochin

34. TTBT stands for :
    (A) Treaty on Technical Bomb Technology
    (B) Threshold Test Ban Treaty
    (C) Threshold Technology for British Terminals
    (D) Treaty on Technology for Building Tanks

35. Which country function as depositary Government for the IAEA statute ?
    (A) UK
    (B) Austria
    (C) USA
    (D) Canada

36. Which of the following is a potential Biological Warfare agent ?
    (A) Chloropicrin
    (B) Gunpowder
    (C) Sulphur
    (D) Anthrax

33. खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी भारतीय नाविक प्रबोधिनी आहे ?
    (A) कलकत्ता
    (B) विशाखापटनम
    (C) मुंबई
    (D) कोचीन

34. TTBT चा अर्थ काय ?
    (A) तांत्रिक बॉम्बचे तंत्रज्ञानाबाबतचा करार
    (B) थ्रेशोल्ड टेस्ट बॅन करार
    (C) थ्रेशोल्ड टेक्नॉलॉजी फॉर ब्रिटिश टर्मीनलस्
    (D) टँक तयार करण्याचे तंत्रज्ञानाबाबतचा करार

35. खालीलपैकी कोणता देश आय. ए. इ. ए. नियमावलींचा देश म्हणून कार्यरत आहे ?
    (A) यु. के.
    (B) ऑस्ट्रिया
    (C) यु. एस. ए.
    (D) कॅनडा

36. खालीलपैकी कोणते जैविक युद्धपद्धतीतील गुणात्मक घटक आहे ?
    (A) क्लोरोपिकरीन
    (B) गणपावडर
    (C) सल्फर
    (D) अँथ्रॅक्स

37. Who among the following is the author of 'Armament and History' ?
(A) Jomini
(B) J.F.C. Fuller
(C) Hitler
(D) Liddle Hart

38. Non-proliferation and counter proliferation measures are used to control, and ideally prevent ....
(A) Horizontal proliferation of Nuclear Weapons
(B) Vertical proliferation of Nuclear Weapons
(C) Modernisation of Nuclear Weapons
(D) Development of Nuclear Weapons

39. Which one group of the following three states of the erstwhile Soviet Union had given up claims on nuclear weapons after the disintegration of the Soviet Union ?
(A) Latvia, Belarus, Kazakhstan
(B) Belarus, Kazakhstan, Ukraine
(C) Belarus, Ukraine, Moldova
(D) Estonia, Latvia, Lithuania

37. 'अर्मामेंट अॅन्ड हिस्टरी' या पुस्तकाचे लेखक खालीलपैकी कोण आहेत ?
(A) जोमीनी
(B) जे.एफ.सी. फुलर
(C) हिटलर
(D) लिडल हार्ट

38. नॉन-प्रॉलिफरेशन व काऊंटर प्रॉलिफरेशन हे प्रामुख्याने प्रतिबंध व कंट्रोल करतात :
(A) हॉरीजॉन्टल प्रॉलिफरेशन ऑफ न्युक्लीअर वेपन्स
(B) व्हर्टीकल प्रॉलिफरेशन ऑफ न्युक्लीअर वेपन्स
(C) आण्विक शस्त्रांचे आधुनिकीकरण
(D) आण्विक शस्त्रांचा विकास

39. सोव्हियत संघाच्या पतनानंतर खालीलपैकी कोणाचा तीन देशाच्या गटाने आधीचा सोव्हियत संघाच्या आण्विक शस्त्रांवरचा दावा सोडून दिला ?
(A) लातेविया, बेलारूस, कझाकस्तान
(B) बेलारूस, कझाकस्तान, युक्रेन
(C) बेलारूस, युक्रेन, मोलडोवा
(D) एस्टोनिया, लातेविया, लिथुनिया

40. Match the following type of Nuclear Weapons in the List I with their countries of origin in the List II :

List I

(*a*) Jericho III

(*b*) Shaheen

(*c*) Agni-IV

(*d*) DF-31

List II

(*i*) Pakistan

(*ii*) Israel

(*iii*) China

(*iv*) India

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(B)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)

40. यादी क्रमांक I मधील दिलेल्या आण्विक क्षेपणास्त्राच्या यादी क्रमांक II मधील दिलेल्या देशाच्या नावाबरोबर अचूक जोड्या ळावा.

यादी I

(*a*) जेरिको III

(*b*) शाहीन

(*c*) अग्नी–IV

(*d*) डी.एफ.-31

यादी II

(*i*) पाकिस्तान

(*ii*) इस्राइल

(*iii*) चीन

(*iv*) भारत

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(B)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)

41. What is PINAKA ?
    (A) Ballistic Missile
    (B) Multi Barrel Rocket launcher
    (C) Aircraft
    (D) Nuclear Submarine

41. पिनाका म्हणजे काय ?
    (A) बॅलेस्टीक मिसाईल
    (B) मल्टी बॅरल रॉकेट लॉन्चर
    (C) विमान (एअरक्राफ्ट)
    (D) आण्विक पाणबुडी (न्यूक्लीअर सबमरीन)

42. In which year was the outer space Treaty signed ?
    (A) 1967
    (B) 1968
    (C) 1966
    (D) 1965

42. बाह्य अवकाश परीक्षण संधी कोणत्या वर्षात स्वाक्षरी करण्यात आली ?
    (A) 1967
    (B) 1968
    (C) 1966
    (D) 1965

43. Which one of the following is *not* a method of pacific settlements of disputes ?
    (A) Arbitration
    (B) Negotiations
    (C) Mediations
    (D) Military Intervention

43. शान्तिप्रिय सोडवुणीकी कार्य खालीलपैकी कोणती पद्धत नाही आहे ?
    (A) लवाद कार्यवाही
    (B) चर्चा
    (C) मध्यस्थी
    (D) लष्करी हस्तक्षेप

44. In the 21st Century security discourse which one of the following is not considered as existential threats ?
    (A) Riots
    (B) Climate change
    (C) International Terrorism
    (D) Nuclear Weapons

44. 21व्या शतकात सुरक्षा चर्चेत खालीलपैकी कोणते सुरक्षेला कोणता धोका नाही ?
    (A) दंगल
    (B) पर्यावरणातील बदल
    (C) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद
    (D) आण्विक क्षेपणास्त्रे

45. (1) The initial US-led invasions of Afghanistan in 2001 and Iraq in 2003 are not examples of humanitarian interventions.

(2) Humanitarian outcomes were predicted as byproducts of these operations by US Policy makers.

(A) (1) and (2) are correct and (2) explains the rationale for (1)

(B) (1) is right and (2) is wrong and (1) explains the rationale for (2)

(C) (1) is wrong and (2) is right

(D) (1) and (2) are wrong

46. How many goals were there in Millenium Development Goals ?

(A) 15

(B) 14

(C) 12

(D) 08

47. Which among the following is *not* considered as non-traditional security threat ?

(A) Drug trafficking

(B) Foreign Trade

(C) Illegal Migration

(D) Refugee Crises

45. (1) अमेरिकेच्या 2001 मधे अफगानिस्तान व 2003 मधे ईराक आधिपत्य हे मानवी हस्तक्षेपाचे उदाहरण सुरुवातीला नव्हते.

(2) अमेरिकेच्या धोरणे निश्चित करणारे हस्तक्षेपाचे मानवहितवादी फलित म्हणून त्याकडे पाहिजे.

(A) (1) व (2) हे बरोबर आहेत आणि (2) हे (1) चे तर्काधिष्ठित उपपत्ती स्पष्ट करते

(B) (1) बरोबर (2) हे चुकीचे आणि (1) हे (2) चे तर्काधिष्ठित उपपत्ती स्पष्ट करते

(C) (1) चुकीचे आणि (2) हे बरोबर

(D) (1) व (2) हे चुकीचे

46. मिलेनियअम डेव्हलपमेंटचे किती गोल होते ?

(A) 15

(B) 14

(C) 12

(D) 08

47. खालीलपैकी कशाचा विचार हा अपारंपरिक सुरक्षिततेस आव्हान म्हणून केला जात **नाही** ?

(A) अमली पदार्थांची तस्करी

(B) परराष्ट्रीय व्यापार

(C) बेकायेदेशीर स्थलांतर

(D) निर्वासितांचा पेचप्रसंग

48. The term 'Soviets' was used and popularised by :

(A) Marx

(B) Engels

(C) Lenin

(D) Stalin

49. Which one of the following parallel lines divides the two Koreas (North and South Korea) ?

(A) 36th Parallel

(B) 28th Parallel

(C) 34th Parallel

(D) 38th Parallel

50. Which was the main cause of the break up of USSR (Soviet Union) ?

(A) Economy

(B) Insurgency in the Soviet Union

(C) Socio-Cultural Differences

(D) Militancy

51. What was the name of Paris based Satirical Magazine whose office was attacked by Gunmen in January, 2015 ?

(A) Charlie Parisienne

(B) Le Monde

(C) Charlie Hebdo

(D) None of the above

48. ''सोव्हिएतज्'' ही संज्ञा कोणी वापरली आणि लोकप्रिय केली ?

(A) मार्क्स

(B) एंजल्स

(C) लेनिन

(D) स्टॅलिन

49. खालीलपैकी कोणत्या समांतर रेषा दोन्ही कोरियांना (उत्तर आणि दक्षिण) विभागतात ?

(A) 36वी समांतर रेषा

(B) 28वी समांतर रेषा

(C) 34वी समांतर रेषा

(D) 38वी समांतर रेषा

50. युनियन ऑफ सेशलिस्ट सोव्हिएत रशियाच्या विभाजनाचे प्रमुख कारण कोणते ?

(A) आर्थिक कारण

(B) सोव्हिएत युनियनमधील विप्लववाद

(C) सामाजिक-सांस्कृतिक मतभेद

(D) लष्करी

51. पॅरीस येथील प्रकाशित होणाऱ्या उपहासात्मक मासिकाचे नाव काय आहे ज्यांच्या मुख्यालयावर जानेवरी 2015 मध्ये बंदुकधाऱ्यांनी हल्ला केला होता ?

(A) चार्ली पॅरिसियन

(B) ले मॉन्डे

(C) चार्ली हेब्डो

(D) वरीलपैकी नाही

52. Which of the following countries is NOT a member of the United Nations ?

(A) Taiwan

(B) Yemen

(C) South Sudan

(D) East Timor

53. Which one of the following is *not* part of the Human Security discourse ?

(A) Defence expenditure

(B) Freedom from wants

(C) Resource scarcity

(D) Freedom from fear

54. In 2016, terrorists attacked Pathankot Air Force Station. Which of the following Air command does Pathankot Air Force Station belong to ?

(A) Northern Air Command

(B) Western Air Command

(C) Central Air Command

(D) South-Western Air Command

52. खालीलपैकी कोणता देश संयुक्त राष्ट्रांचा सदस्य **नाही** ?

(A) तायवान

(B) येमेन

(C) दक्षिण सुदान

(D) पूर्व तिमोर

53. खालीलपैकी मानवी सुरक्षेचे कोणती बाब **नाही** ?

(A) संरक्षण खर्च

(B) फ्रिडम फ्रॉम वाँटस्

(C) साधनसामुग्रीची कमतरता

(D) भितीपासून स्वातंत्र्य

54. 2016 मधील पठाणकोट येथील दहशतवादी हल्ला करण्यात आला. खालीलपैकी पठाणकोट हे कोणाचे हवाईकमांडमध्ये येते ?

(A) उत्तर हवाई कमांड

(B) पश्चिम हवाई कमांड

(C) मध्य हवाई कमांड

(D) दक्षिण-पश्चिम हवाई कमांड

55. Choose the *correct* answer :

(A) Islamic State of Iraq and Levant is also known as Islamic State of Iraq and Syria

(B) Islamic State of Iraq and Syria and Islamic State of Iraq and al-sham are same

(C) Daesh is the Arabic name, an acronym of Islamic State of Iraq and the Levant

(D) Islamic State of Iran and Levant is known as Islamic State of Iran and Syria

56. NCTC stands for :

(A) National Counter Terrorism Training Centre

(B) National Counter Terrorism Centre

(C) National Counter Terrorism Council

(D) National Centre for Terrorism Committee

55. योग्य उत्तर निवडा :

(A) इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराक व लेवांत हेच इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराक आणि सिरीया आहे

(B) इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराक आणि सिरीया आणि इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराक आणि अल-शाम हे एकच आहे

(C) डाईश हे इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराक आणि लेवांतचे अरेबीक शब्दाचे संक्षिप्त रूप आहे

(D) इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराण व लेवांत लाच इस्लामिक स्टेट ऑफ ईराण आणि सिरीया या नावाने ओळखले जाते

56. NCTC चा अर्थ :

(A) नॅशनल कॉऊंटर टेरिरिझम ट्रेनिंग सेंटर

(B) नॅशनल कॉऊंटर टेरिरिझम सेंटर

(C) नॅशनल कॉऊंटर टेरिरिझम कौन्सिल

(D) नॅशनल सेंटर फॉर टेरिरिझम कमिटी

57. Who is the author of the book "Al Qaeda, the Islamic State, and the Global Jihadist Movement : What Everyone Needs to Know ?

(A) William McCants

(B) Stuart Gottlieb

(C) Daniel L. Byman

(D) Bruce Hoffman

58. CTS is a new branch of terrorism studies which is rooted in critical theory approach to understand terrorism. What is the full form of CTS ?

(A) Critical Terrorism Studies

(B) Counter Terrorism Studies

(C) Counter Terrorism Strategic

(D) Critical Tourist terrorism studies

59. "The Counter-Terrorism Implementation Task Force (CTITF) was established by the Secretary-General in 2005 and endorsed by the General Assembly through ....

(A) UN Security Council

(B) UN Office of Counter-Terrorism

(C) UN Global Counter-Terrorism Strategy

(D) UNSC Counter-Terrorism Committee

57. ''अलकायदा व इस्लामिक स्टेट अॅण्ड द ग्लोबल जिहादी मुव्हमेंट : व्हॉट ऐव्हरीवन निड टू नो'' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

(A) व्हिल्यम मॅकण्टस्

(B) स्टुअर्ट गोट्टलियब

(C) डॅनियल एल. बायमन

(D) ब्रूस हॉफमन

58. CTS ही दहशतवाद अभ्यासाची नवीन विद्या शाखा आहे जिथे मुळ क्रिटीकल थेअरीच्या दहशतवादाबद्दलच्या दृष्टिकोनात आहे. CTS पूर्णरूप काय आहे ?

(A) क्रिटीकल टेरेरिझम स्टडीज्

(B) कॉउंटर टेरेरिझम स्टडीज्

(C) काउंटर टेरेरिझम स्ट्रॅटेजिक

(D) क्रिटीकल टुरिस्ट टेरेरिझम स्टडीज्

59. सरचिटणीस यांनी 2005 मध्ये कॉउंटर टेरेरिझम इंपलिमेंटेशन टास्क फोर्सची स्थापना केली आणि सर्वसाधारण सभेत .... च्या माध्यमातून प्रमाणित केले.

(A) यु.एन. सुरक्षा परिषद

(B) यु.एन.चे दहशतवाद विरोधी कार्यालय

(C) यु.एन. ग्लोबल कॉउंटर टेरेरिझम स्ट्रॅटेजी

(D) यु.एन.एस.सी.ची कॉउंटर टेरेरिझम कमिटी

60. UN office of Counter-Terrorism (UNOCT) was established on ....
    (A) 15 June, 2017
    (B) 11 September, 2001
    (C) 4 March, 2016
    (D) 22 December, 2017

60. यु.एन. ऑफिस ऑफ काउंटर टेरेरिझमची स्थापना .... ला झाली.
    (A) 15 जून, 2017
    (B) 11 सप्टेंबर, 2001
    (C) 4 मार्च, 2016
    (D) 22 डिसेंबर, 2017

61. 6th Ministerial Conference of Heart of Asia (HoA) was hosted in which city ?
    (A) Amritsar
    (B) Kathmandu
    (C) Mumbai
    (D) Hyderabad

61. 6वी हार्ट ऑफ एशिया (एच ओ ए) ची मंत्री स्तरीय परिषद कोणत्या शहरात आयोजित केली होती ?
    (A) अमृतसर
    (B) काठमांडू
    (C) मुंबई
    (D) हैद्राबाद

62. Under UNSC Resolution 794 UNITAF was mandated in ....
    (A) Somalia
    (B) Rawanda
    (C) Bosnia
    (D) Afghanistan

62. संयुक्तराष्ट्रांच्या ठराव क्रमांक 794 नुसार पुढील राष्ट्रावर ''पालकत्व'' योजनेचा कार्यक्रम राबविण्यास आला :
    (A) सोमालिया
    (B) रवान्डा
    (C) बोस्नीया
    (D) अफगानिस्तान

63. Name the Elite paramilitary force of Iran :
    (A) The Revolutionary Guard Corps
    (B) Paramilitary Force of Iran
    (C) Iranian Border Security Force
    (D) Border Police Force of Iran

63. ईराणच्या सुप्रसिद्ध अर्धसैनिकबळाला काय म्हणतात ?
    (A) दि रिव्होलुशनरी गार्ड कार्पस्
    (B) पॅरामिलीटरी फोर्स ऑफ ईराण
    (C) ईरानियन बॉर्डर सिक्युरिटी फोर्स
    (D) बॉर्डर पोलीस फोर्स ऑफ ईराण

64. The term NDRF stands for :
   (A) National Disaster Response Force
   (B) National Disaster Relief Force
   (C) National Defence Reserve Force
   (D) National Defence Revolution Force

64. एन.डी.आर.एफ.च्या संज्ञेचे पूर्ण स्वरूप पुढीलप्रमाणे आहे :
   (A) नॅशनल डिजॅस्टर रिसपॉन्स फोर्स
   (B) नॅशनल डिजॅस्टर रिलीफ फोर्स
   (C) नॅशनल डिफेन्स रिझर्व फोर्स
   (D) नॅशनल डिफेन्स रिव्होलुशन फोर्स

65. Who is the Chairman of NDMA ?
   (A) President
   (B) Prime Minister
   (C) Vice-President
   (D) Cabinet Secretary

65. राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन संघटनाचे अध्यक्षपद कोणाकडे असते ?
   (A) राष्ट्रपती
   (B) पंतप्रधान
   (C) उपराष्ट्रपती
   (D) मंत्रीमंडळ सचिव

66. The term WMO refers to :
   (A) World Meteorological Organisation
   (B) World Monetary Organisation
   (C) World Monsoon Observatory
   (D) World Medical Organisation

66. डब्ल्यू.एम.ओ.चे पूर्ण स्वरूप पुढीलप्रमाणे आहे :
   (A) वर्ल्ड मिटीओरोलॉजिकल ऑर्गनायजेशन
   (B) वर्ल्ड मॉनेटरी ऑर्गनायजेशन
   (C) वर्ल्ड मानसून ऑब्झरवेटरी
   (D) वर्ल्ड मेडिकल ऑर्गनायजेशन

67. In which category of disaster, do landslides and mudflows fall ?
   (A) Industrial
   (B) Biological
   (C) Technological
   (D) Geological

67. दरड कोसळणे व भूस्खलन हे आपत्तीचे प्रकार खालीलपैकी कोणत्या आपत्तीच्या प्रकारात वर्गीकरण केले जातात ?
   (A) औद्यौगिक
   (B) जैविक
   (C) तांत्रिक
   (D) भूगर्भशास्त्रीय

68. Which ministry is entrusted with the responsibility of co-ordinating disaster management activities at the national level ?

(A) Ayush

(B) External Affairs

(C) Home Affairs

(D) Agriculture

69. Which ocean current system is considered similar to a conveyer belt ?

(A) North Atlantic Circulation

(B) Currents of the South Pacific Oceans

(C) Monsoon-driven currents of the Arabian Sea

(D) Thermohaline circulation

70. Kyoto Protocol is related to :

(A) Control of carbon emission

(B) Maritime boundaries of Nations

(C) Protection of ozone layer

(D) Maritime security

68. राष्ट्रीय पातळीवर आपत्ती व्यवस्थापनातील समन्वय साधण्यासाठी कोणत्या मंत्रालयाला जबाबदारी देण्यात येते ?

(A) आयुष

(B) परराष्ट्रीय व्यवहार मंत्रालय

(C) गृहमंत्रालय

(D) कृषी मंत्रालय

69. समुद्रातील कोणती प्रवाह पद्धती ही कनव्हेअर पट्ट्यासारखी समजली जाते ?

(A) नॉर्थ अटलांटिक परिभ्रमण

(B) साऊथ पॅसिफिक समुद्रातील प्रवाह

(C) मान्सूनमुळे अरेबियन समुद्रातील प्रवाह

(D) थर्मोहेलीन परिभ्रमण

70. ''क्योटो प्रोटोकॉल'' याच्याशी निगडित आहे :

(A) कार्बनची गळती नियमित करणे

(B) देशांच्या समुद्री सीमा

(C) ओझोनच्या थराचे संरक्षण

(D) समुद्री सुरक्षितता

71. Which one of the following is the primary green house gases ?

(A) Hydrogen

(B) Oxygen

(C) Carbon dioxide

(D) Nitrogen

72. What is the main benefit of Mangroves ?

(A) It provides ample supply of mangoes

(B) It produces wood for domestic use

(C) It provides manpower

(D) It protect coastline from tidal waves

73. What is Thermohaline circulation ?

(A) Blood circulation in the body

(B) Wind that blows around the world

(C) Sub-surface current that flows around the world

(D) Ship or aircraft making a circle around the world

71. खालीलपैकी कोणता वायू हा हरितगृह वायू आहे ?

(A) हायड्रोजन

(B) ऑक्सिजन

(C) कार्बन डायऑक्साईड

(D) नायट्रोजन

72. खारफुटीचा मुख्य फायदा काय आहे ?

(A) भरपूर आंब्यांचा पुरवठा

(B) घरगुती वापरासाठी लाकडांची निर्मिती

(C) मनुष्यबळाचा पुरवठा

(D) भरतीवेळी येणाऱ्या लाटांपासून सागरी किनाऱ्यांचे रक्षण

73. थर्मोहेलीन अभिसरण म्हणजे काय ?

(A) शरीरातील रक्ताभिसरण

(B) जगाभोवती वाहणारा वारा

(C) जगाभोवती फिरणाऱ्या उप-पृष्ठावरील प्रवाह

(D) जगाभोवती वर्तुळ करणारे जहाज किंवा विमान

74. Ozone layer protects us from :

(A) Harmful UV radiation

(B) Attack by aliens

(C) Excessive rain

(D) Cold weather

75. What is the cause of rise in the sea level around the world ?

(A) Ozone depletion

(B) Global warming

(C) Excessive fishing

(D) Urban development

76. The 'Cyclonic system of low pressure' is also termed as :

(A) Typhoon

(B) Tsunami

(C) Tornado

(D) Monsoon Depression

77. Which of the following gases causes ozone depletion ?

(A) Nitrogen

(B) Carbon monoxide

(C) Chlorofluorocarbon

(D) Xenon

74. खालीलपैकी कशापासून ओझोनचा थर आपले संरक्षण करतो ?

(A) विघातक यु.व्ही. उत्सर्जन

(B) अमानवीयाकडून हल्ला

(C) अति वृष्टी

(D) थंड हवामान

75. जगामध्ये समुद्राची पातळी वाढण्याचे खालीलपैकी कोणते कारण आहे ?

(A) ओझोनचा ऱ्हास

(B) जागतिक तापमानात वाढ

(C) अति मासेमारी

(D) शहरी विकास

76. कमी दाबाच्या पटट्यामुळे जे चक्रीवादळ होते त्याला .... असे म्हणतात.

(A) टायफून

(B) त्सुनामी

(C) टोरनेडो

(D) मान्सून उदासिनता

77. ओझोन वायूचा थर कमी होण्यासाठी खालीलपैकी कोणता वायू कारणीभूत आहे ?

(A) नायट्रोजन

(B) कार्बन मोनाक्साईड

(C) क्लोरोफ्लोरोकार्बन

(D) झेनन

78. Which one of the following factors is associated with El Nino condition ?
(A) Melting of Polar Ice
(B) Warming of water in the Eastern Pacific Ocean
(C) Weakening of gulf stream current
(D) Severe storms in the Indian Ocean

79. Which regions of the world are most likely to be affected by rise in the sea level ?
(A) Diego-Garcia
(B) Madagascar
(C) Mauritius
(D) Sundarbans

80. When was Kyoto Protocol adopted ?
(A) 15th May 1999
(B) 11th Dec. 1997
(C) 17th June 2002
(D) 19th June 2012

81. A tropical cyclone has a .... pressure at centre.
(A) Low
(B) High
(C) Cascading
(D) Constant

78. खालीलपैकी कोणता घटक हा एल निनोशी संबंधित आहे ?
(A) ध्रुवीय बर्फाचे विरघळणे
(B) पूर्वप्रशांत महासागराचे पाणी गरम होणे
(C) आखाती प्रवाह कमकुवत होणे
(D) हिंदी महासागरात तीव्र वादळ येणे

79. समुद्र पातळीच्या (जलस्तर) वाढीचा जागतिक कोणत्या भागावर जास्त परिणाम होणार आहे ?
(A) दिएगो-गार्सिया
(B) मेडागास्कर
(C) मॉरिशस
(D) सुंदरबनस्

80. क्योटो प्रोटोकॉल कधी स्वीकारला गेला ?
(A) 15 मे 1999
(B) 11 डिसेंबर 1997
(C) 17 जून 2002
(D) 19 जून 2012

81. उष्णकटिबंधीताल तुफानाचे मध्य भागाचा दबाव हा .... असतो.
(A) कमी
(B) जास्त
(C) लहान धबधबा
(D) स्थिर

82. For the purpose of Maritime Security, offshore oil platforms are considered to be ....

(A) Oil storage depots

(B) Observation posts

(C) Oil supply stations

(D) Fixed Maritime Assets

83. Which one of the following countries is said to have encapsulated the 'String of Pearls' strategy against India in the Indo-Pacific region ?

(A) USA

(B) China

(C) Japan

(D) Russia

84. Which one of the following pairs is *not* correctly matched ?

(A) LTTE – Tamil Eelam

(B) HAMAS – Independent Palestine

(C) IRA – Irish Republic

(D) Sendero Luminoso – Bolivian – Revolution

82. सागरी सुरक्षेच्या कारणास्तव ऑफशोअर ऑईल प्लेटफार्मला पुढील हेतूसाठी ग्राह्य धरले जाते :

(A) तेलसाठा डेपो

(B) निरीक्षण चौकी

(C) तेल पुरवठा केंद्र

(D) स्थावर सागरी मालमत्ता

83. खालीलपैकी कोणत्या देशाने इन्डोपॅसिफीक प्रदेशात भारताविरोधी "मोत्याची माळ" नावाने रणनीती आखली आहे ?

(A) अमेरिका

(B) चीन

(C) जापान

(D) रशिया

84. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर **नाही** :

(A) एल.टी.टी.ई. — तमील ऐलम

(B) हमास — स्वतंत्र्य पैलीस्टीन

(C) आई.आर.ए. — आईरीश गणराज्य

(D) सेन्डीरो लुमीनोसो — बोलीवियन क्रांती

85. Panchsheel Agreement was signed between India and China on ....

(A) 28 April, 1954

(B) 29 April, 1954

(C) 02 May, 1956

(D) 17 January, 1959

86. Arrange the descending order in respect of length of International border, India share with its neighbours :

(A) China–Bangladesh–Pakistan–Myanmar

(B) Bangladesh–Pakistan–China–Myanmar

(C) Bangladesh–China–Pakistan–Myanmar

(D) Bangladesh–China–Myanmar–Pakistan

85. भारत आणि चीन या दोन देशामध्ये पंचशील करारावर स्वाक्षरी करण्यात आली त्याचा अचूक पर्याय ओळखा.

(A) 28 एप्रिल 1954

(B) 29 एप्रिल 1954

(C) 02 मे 1956

(D) 17 जानेवारी 1959

86. भारताच्या आंतरराष्ट्रीय भूसीमा कोणत्या राष्ट्रांबरोबर संलग्न आहे ? लांबीनुसार यांची क्रमवारी अचूक पर्याय ओळखा.

(A) चीन—बांगलादेश—पाकिस्तान—म्यानमार

(B) बांगलादेश—पाकिस्तान—चीन—म्यानमार

(C) बांगलादेश—चीन—पाकिस्तान—म्यानमार

(D) बांगलादेश—चीन—म्यानमार—पाकिस्तान

87. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Regional Organisations)

(*a*) Organisation of American States (OAS)

(*b*) North Atlantic Free Trade Agreement

(*c*) Arab Maghreb Union (AMU)

(*d*) South East Asian Treaty Organisation

List II

(Years of Origin)

(*i*) 1989

(*ii*) 1948

(*iii*) 1954

(*iv*) 1994

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)

87. पहिल्या यादीतील कराराच्या नावाच्या दुसऱ्या यादीतील स्थापना वर्षाबरोबर अचूक जोड्या लावा :

यादी I

(प्रादेशिक संघटन)

(*a*) अमेरिकन राज्ये संघटन (ओ.ए.एस.)

(*b*) नॉर्थ अटलांटिक फ्रि ट्रेड ॲग्रीमेंट

(*c*) अरब मगरिब युनियन (ए.एम.यू)

(*d*) साउथ ईस्ट एशियन ट्रीटी ऑर्गनायजेशन

यादी II

(स्थापनेचा वर्ष)

(*i*) 1989

(*ii*) 1948

(*iii*) 1954

(*iv*) 1994

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)
(C)	(*iv*)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)
(D)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)

88. Arrange the following Indian Military Interventions chronologically by using codes :

(*i*) Maldives

(*ii*) Goa

(*iii*) Sri Lanka

(*iv*) East Pakistan

Codes :

(A) (*ii*), (*iv*), (*i*), (*iii*)

(B) (*ii*), (*iii*), (*i*), (*iv*)

(C) (*i*), (*ii*), (*iv*), (*iii*)

(D) (*iv*), (*ii*), (*iii*), (*i*)

89. Match the river water sharing projects in List I and signing countries List II with the help of codes given below :

List I

(River Sharing Projects)

(*a*) Ganga Water Sharing

(*b*) Chukh River Valley Project

(*c*) Indus Water Treaty

(*d*) Mahakali River Project

List II

(Signing Countries)

(*i*) India-Nepal

(*ii*) India-Bangladesh

(*iii*) India-Bhutan

(*iv*) India-Pakistan

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)
(D)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)

88. भारतीय लष्कराने हस्तक्षेप केलेल्या घटनांचा अचूक क्रमवार लावा :

(*i*) मालदीव

(*ii*) गोवा

(*iii*) श्रीलंका

(*iv*) पूर्व पाकिस्तान

संकेतांक :

(A) (*ii*), (*iv*), (*i*), (*iii*)

(B) (*ii*), (*iii*), (*i*), (*iv*)

(C) (*i*), (*ii*), (*iv*), (*iii*)

(D) (*iv*), (*ii*), (*iii*), (*i*)

89. पहिल्या यादीत दिलेल्या जलविभाजन केले जाते त्या नद्याची नावे दिली आहेत. दुसऱ्या यादीत कोणत्या राष्ट्राचा संबंध प्रथम यादीतील दिलेल्या नद्याबरोबर आहे. अचूक जोड्या लावा.

यादी I

(नदी वाटप प्रकल्प)

(*a*) गंगाजळ वाटणी

(*b*) चुख नदीच्या खोऱ्यातील प्रकल्प

(*c*) इन्डस जलवाटप करार

(*d*) महाकाली नदीवरील प्रकल्प

यादी II

(स्वाक्षरी करणाऱ्या देश)

(*i*) भारत-नेपाळ

(*ii*) भारत-बांगलादेश

(*iii*) भारत-भूतान

(*iv*) भारत-पाकिस्तान

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)
(D)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)

90. 'Veer Yatra', the first of its kind military tourism initiative in India has been launched in which of the following cities ?
(A) Pune
(B) Kochi
(C) Mumbai
(D) Vishakhapatnam

91. Which one of the following is the second largest ethnic group in Afghanistan ?
(A) Pashtun
(B) Tajik
(C) Hazara
(D) Baloch

92. Which was the first non-communist country to recognise the People's Republic of China ?
(A) India
(B) Myanmar
(C) Pakistan
(D) Nepal

90. ''वीरयात्रा'' लष्करी पर्यटनाची प्रथम सुरुवात भारताच्या कोणत्या शहरात करण्यात आली ?
(A) पुणे
(B) कोची
(C) मुंबई
(D) विशाखापटनम

91. खालीलपैकी कोणता वांशिक समूह हा अफगानिस्तानतील दुसऱ्या क्रमांकाच्या मोठ्या वांशिक समूह आहे ?
(A) पठाण
(B) ताजिक
(C) हाजारा
(D) बलोच

92. साम्यवाद नसलेल्या कोणत्या देशाने प्रथम प्रजासत्ताक (साम्यवादी) चीनला मान्यता दिली ?
(A) भारत
(B) म्यानमार
(C) पाकिस्तान
(D) नेपाळ

93. Arrange the following nuclear doctrines in the chronological order in which they were formulated ?

(A) Strategy of Massive Retaliation → Strategy of Flexible Response → MAD → Strategic Defence Initiative

(B) MAD→Strategic Defence Initiative → Strategy Flexible Response → Strategy of Massive Retaliation

(C) Strategic Defence Initiative → Strategy of Flexible Response → Strategy of Massive Retaliation → MAD

(D) Strategy of Flexible Response → MAD → Strategic Defence Initiative → Strategy of Massive Retaliation

94. Which year IC-814 plane was hijacked by foreign sponsored terrorists ?

(A) 1984

(B) 2001

(C) 1999

(D) 2006

93. खालील आण्विक धोरणाच्या त्याच्या वापरनुसार त्यांची क्रमवारी लावा :

(A) स्ट्रॅटजी ऑफ मॅसिव्ह रिटालिऐशन → स्ट्रॅटजी ऑफ फ्लेक्सीबल रिस्पॉन्स → MAD (मॅड) → स्ट्रॅटेजीक डिफेन्स इनिशियेटिव्ह

(B) MAD (मॅड) → स्ट्रॅटेजीक डिफेन्स इनिशियेटिव्ह → स्ट्रॅटेजी फ्लेक्सीबल रिस्पॉन्स → स्ट्रटेजी ऑफ मॅसिव्ह रिटालिऐशन

(C) स्ट्रॅटेजीक डिफेन्स इनिशियेटिव्ह → स्ट्रटेजी ऑफ फ्लेक्सीबल रिस्पॉन्स → स्ट्रॅटजी ऑफ मॅसिव्ह रिटालिएशन → MAD (मॅड)

(D) स्ट्रॅटेजी ऑफ फ्लेक्सीबल रिस्पॉन्स → MAD (मॅड) → स्ट्रॅटेजीक डिफेन्स इनिशियेटिव्ह → स्ट्रॅटेजी ऑफ मॅसिव्ह रिटालिऐशन

94. सीमेकडील दहशदवाद्यांनी कोणत्या वर्षी IC -814 हे विमान हायजॅक केलेले होते ?

(A) 1984

(B) 2001

(C) 1999

(D) 2006

95. 'Operation Green Hunt' was launched :
    (A) to counter insurgency in Jammu and Kashmir
    (B) After - 26/11
    (C) to suppress left wing extremism/ Naxalism
    (D) to counter insurgency in North-East India

96. Which one of the following has not been active in the North-East of India ?
    (A) NSCN
    (B) Bodo
    (C) Taliban
    (D) ULFA

97. Which one of the following is not recognized as a Principle of War ?
    (A) Economy of Force
    (B) Industrial Power
    (C) Surprise
    (D) Selection and maintenance of the aim

95. 'ऑपरेशन ग्रीन हंट' हे :
    (A) जम्मु-काश्मीरमधील विप्लव कमी करणे
    (B) 26/11 नंतरची कार्यवाही
    (C) डाव्या चळवळी/नक्षलवादी समूहाबाबतची चळवळ
    (D) उत्तर-पूर्व राज्यातील प्रती विप्लव कार्यवाही

96. भारतातील उत्तर-पूर्व राज्यांमध्ये कोण जास्त सक्रिय नाही ?
    (A) NSCN
    (B) Bodo
    (C) Taliban
    (D) ULFA

97. युद्धाच्या सिद्धांतामध्ये खालीलपैकी काय येत नाही ?
    (A) आर्थिक बळाचा वापर
    (B) औद्योगिक शक्ती
    (C) चकविणे
    (D) उद्दिष्टाची निवड व सातत्य ठेवणे

98. Which one of the following has open land border with India ?

(A) Bangladesh

(B) Pakistan

(C) Nepal

(D) Sri Lanka

98. खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्राची खुली सीमा भारतासोबत आहे ?

(A) बांगलादेश

(B) पाकिस्तान

(C) नेपाळ

(D) श्रीलंका

99. National Investigation Agency (NIA) has been set up with the aim of :

(A) Investigating Terrorism Acts

(B) Prevention of Natural Disasters

(C) Court cases against communal force

(D) Launching Counter Insurgency

99. NIA ची स्थापना कोणत्या उद्दिष्टासाठी करण्यात आले ?

(A) दहशतावादाचा विमोड

(B) नैसर्गिक आपत्तीमुळे प्रतिबंधक

(C) जातीयवादी शक्ती विरुद्ध कोर्ट केसेस

(D) प्रतिदहशतवादाचे धोरण

100. The combination of SLBM's, ICBM's and Nuclear armed long range bombers that together comprise the strategic nuclear forces :

(A) Triad

(B) Quad

(C) Quadruple

(D) None of the above

100. जेव्हा एस.एल.बी.एम., आई. सी. बी. एम. आणि अण्वस्त्रधारी लांब पल्लयाचे बॉम्बरस् एकत्र केले जातात तेव्हा सामरिक आण्विक दल तयार होते त्यास :

(A) ट्रायड असे म्हणतात

(B) क्वाड असे म्हणतात

(C) क्वाड्रुपल असे म्हणतात

(D) वरीलपैकी काहीच नाही

ROUGH WORK